

CAPUT XV.

DE

VENENIS EORUMQUE
SPECIALI ANTIDOTO JU-
NIPERO DISSE-
RIT.

Quamvis homo omnium Creatu-
 rarum Nobilissima ac Præstantissima
 sit, tantis tamen calamitatibus & peri-
 culis, mortem τὸ τῶν φοβερῶν φοβερῶ-
 τᾶτον minantibus, est cinctus, ut sem-
 per habeat, à quo sibi cavere debeat.
 Non enim tot tamque varii solum mor-
 bi vitali nectari qui insidiantur & vi-
 tam, si non planè adimant, beatâ tamen
 morte multò infeliciorem reddunt, suffi-
 ciunt, sed homini insuper *multa veneno-*
rum genera insidias struunt, cum in o-
 mnibus Macrocosmi, Regnis, ut vegeta-
 bili, animali & minerali talia extent *vene-*
na, quæ humanæ naturæ & complexionì,
 secundum *Forestum lib. 30. observ. in Schol.*
ad observ. 2. de Venen. extremè repugnant,
 & dicente *Nobiliss. D. D. Welschio cap. 17.*
judic. rational. vuln. leihal. vi suâ deleteriâ
 calidum nativum Cordis primariò,
 atque adeò reliquarum etiam partium
 oppugnant ac destruere nituntur: Si-
 quidem hæc & in minimâ quantitate as-
 sumta vel corpori ab extra admota gra-
 vissi-

Veneno-
rum na-
tura.

*Qualita-
tes vene-
norum.*

vissima excitant mala, ut, si non matu-
re illis obviam eatur, hominem citissime
interimere, vel nonnunquam per ali-
quot tempus in corpore latere & postea
deleterias suas vires maximo cum im-
petu exferere valeant: Nonnulla enim
homines citò vel *adustione, suffocatione*
vel *coagulatione* è medio tollunt, non-
nulla verò *viscerum erosione, exulceratione,*
putrefactione humorumq, corruptione œco-
nomiam corporis humani subvertunt,
animamque ex sede suâ amicissimâ emi-
grare cogunt.

*Veneno-
rum vis
quo consi-
stat.*

Quomodo autem *venena* corpori
externè tantùm admota tantas calami-
tates in corpore tam citò excitare vale-
ant, meritò curiosè inquirendum; Salvo
aliorum doctiorij iudicio hæc ex nostrâ
conjecturâ videtur ratio: Videmus il-
los, qui à *viperâ, serpente*, aliòve ani-
malis venenati morfu vulnerati sunt, vel
venenatas res saltem attigerunt, veneni
vires illicò in corporis partibus interio-
ribus percipere, cum tamen ad illas ni-
hil veneni immissum & perlatum videat-
tur. *Hanc venenorum deleteriam quali-
tatem & efficaciam* ac venenatorum ani-
malium halitus vel sputa consistere pu-
tamus in *Sale Spirituve acerrimo maxime-
que volatili*, qui per conspicuos corporis
cutisque meatus, poros videlicet, cuti
modò

modò si admoveantur, ad intimiores corporis partes ipsamque massam sanguineam penetrant ipsique cordi per circulationem omnibusque visceribus communicantur.

Hoc autem possibile esse ita probari posse putamus: Quemadmodum Salia volatilia Spiritusque maximè volatiles & in aliohol redactos ex optimè occlusis vitris vasisque evolare & auras petere cernimus, ita & venenorum Salia & Spiritus volatiles multò facilius per poros corpori se intimius insinuare adque internas illius partes pervenire posse non absurdum judicamus; imò in Salinis cernere licet aquam Salinam corticem ovorum, si in illa ad duritiem coquantur, penetrare & tam brevi temporis spatio salinum saporem toti ovorum substantiæ communicare, sapimus & gustu deprehendimus, cur ergo venena, majori utpote vi & penetratione ac subtilitate prædita, quam Sal illud culinare & aqua salina, corpus non penetrare & venenosâ suâ qualitate internas quoque illius partes non inquinare valeat?

Venenum itaque corpori immissum maximam maximeque malignam excitare ebullitionem & effervescentiam tam in sanguine, quam aliis omnibus

O

corpo-

corporis partibus, ad quas illud defer-
tur, ob diversas & sibi invicem contra-
rias qualitates (sicuti in Spiritibus
contrariæ qualitatis Saleque volatili
præditis observatur) indeque tumorem
præternaturalem, qui in veneno affli-
ctorum corporibus conspicitur, ortum
ducere judicamus cum *B. D. D. Mol-
lenbroccio cap. 9. Cochlear. Curios.* Huic si
non tempestivè obviam eatur & naturæ
pugnanti venenumque ejicere conanti
suppetiæ ferantur, actum est de hominis
vitâ, quoniam universum corpus *vene-
natâ sibi que maximè contrariâ & inimicâ
qualitate imbuitur, sanguis antea laudabilis,
venenosus, acris & igneus quasi redditur, qui
ad cor delatus, efficit, ut ipsa cordis sub-
stantia reliquorumque viscerum aduratur
& corrumpatur citissimè, denegatâ videlicet
materiâ, cordis reliquorumque viscerum in-
flammationem, adustionem & corruptionem
impediente.*

Hanc fermentationem & ebulli-
tionem à Sale volatili venenorum vel
acredine aciditateve aliâque ferment-
tandi vi præditâ qualitate illorum pro-
venire prolixâ probatione non egere ar-
bitramur, cum oculari illud rerum Chi-
micarum peritorum inspectioni, ut su-
prâ monuimus, pateat & ab aliis jamdu-
dum probatum sit & explicatum.

Di-

Diximus supra nonnulla *venena* *Venena*
suffocatione vitam perimere & coagula- *suffocatio-*
 tione, de quibus nunc etiam agendum. *ne peri-*
 Si suffocatione venena noceant, adscri- *munt &*
 benda hæc illorum noxa *Spirituosis, va-* *quomodo.*
porosis & Venenatis eorundem fuliginibus,
 quæ vel per se in corpus attrahuntur ei-
 demque communicantur, vel à prædi-
 ctâ excitatâ fermentatione & ebullitio-
 ne excitantur. Si enim exhalationes
 carbonum secundum *Amat. Cent. 7. Cu-*
rat. 33, vapor musti & cerevisiæ, hali-
 tus cloacæ testante *Hæchstet. Decad. 3.*
Cas. 8. evaporationes calcis tectoriæ ob-
servante Tulpiol. 3. c. 41. stuporem & mor-
 tem inferre potuere, sique Spir. Vin.
 ipsumque vinum, immodicè si assuman-
 tur, lethali successu ob Spirituosas eo-
 rundem evaporationes fuerint assumta,
 multò magis venena maximè & vapo-
 rosâ qualitate conspicua suffocationem
 mortemque ipsam causare possunt: No-
 tum enim est, vapores crassos Spirituum
 animalium influxum impedire, ex ho-
 rum penuria dicente *Sylvio lib. 1. Prax.*
Med. cap. 20. §. 12. Cor imbecillius mo-
 veri, & sic ex absentia illorum & denegato
 influxu planè motum cordis ipsamque
 vitam tolli.

Spirituosi & venenati hi vapores
 vel attrahuntur corporique se insinuant

per inspirationem vel per poros, ut supra dictum, vel ab ebullitione & fermentatione veneni in corpore excitatâ producuntur. Fermentationem autem vapores gignere, extra dubitationis aleam est positum, cum quotidiana illud experientia testetur & dubitantes ad fermentescentia vini, & cerevisiæ, Spiritus Vinî dolia remittat, ubi sensibus illud suis manifestè satis percipient.

Coagulatione venena occidere.

Unde proveniat coagulatione.

Coagulationi etiam venena *suffocatione* nocentia noxam suam debent, cum veneni qualitas venenata in eo etiam consistere videatur, quod sanguinem coagulet, & sic ob lentorem & inopiam sanguinis, cordis inflammati ardorem restinguere debentis, homo suffocetur.

Hanc coagulationem à ☉ *veneni acris* & *coagulari aptissimo* provenire opinamur: *Omnis enim concretio* & *coagulatio salis propria est eaque naturâ suâ ad coagulationem, dicente Sennerto cap. XI. de consens. & dissens. Chym. p. 304. tendunt, & concrecere ac coagulari omnis Salis est proprium.* Cum itaque Sal illud venenatum ad Sal, quod tam sanguini, quam aliis corporis partibus & humoribus copiosè satis inest, defertur, utique illud sibi simile reddere & ad coagulationem illud, ut & totam massam sanguineam, disponere & adducere verosimile apparet, sicuti *Sal Urinae*

Volat.

*volatile Spiritum Vini coagulare solet, no-
tante Sennerto lib. V. Instit. part. 3. sect. 3.
cap. 15.*

Sic præterea notum est, quod Sal
commune, si cum nive misceatur, illam
coagulet & glaciem, licet æstatis tempo-
re operatio hæc instituat, efficiat, te-
stante hoc *Renato des Cartes cap. 3. Meteor-
or. p. 166.*

Sic quoque *Glauberus part. 2. Mirac.
mund. cap. de usu Salis* mirabile proponit
Sal, quod aquas tam pluviales, quam
stillatitias, imò fontem ∇ scaturien-
tem obturare, insuper quoque Vinum,
Acetum, Mel, Cerevisiam &c. in solidi-
tatem glaciei æmulam redigere possit.

Et quem, quæso, latet Opii, divini
aliàs medicamenti in verò & legitimo
usu si adhibeatur, maxima vis? Hoc
enim abusivè in nimiâ copiâ vel intem-
pestivè adhibitum Sangvinem Spiritus-
que in corpore humano ita incrassasse &
congelasse, ut ex venâ sectâ post opium
exhibitum nè guttula quidem sanguinis
exiverit, sed ille glaciei instar steterit ceu
Marpesia cautes, unde stuporem, suffo-
cationem mortemque ipsam nonnun-
quam provenisse observatum est, sicut
hac de re fusiùs videri possunt *Trallia-
nus lib. 3. cap. 1. Cardanus lib. 18. d. subtili-
tat p. 930. Platerus lib. 1. observ. Nobiliss.*

mid

O 3

D. D.

D. D. Wedelius lib. 2. Opiologie sect. 3. cap. 3. § 4.

Veneno-
rum erosi-
one, exul-
ceratione,
putrefacti-
one nocen-
tium Vis.

De Venenis, erosione, exulceratione & putrefactione vitam quæ adimunt, non aliter judicamus, quam quod eorum vis in maximè Spirituosâ, acerrimâ & erodente consistat qualitate & acridine intestinis partim membranosis, partim toti corpori omnibusque, partim verò certis visceribus partibusque humani corporis infensâ, eorumque incolumitatem evertere unicè gaudente. Sic venenum ad viscera delatum eadem erodit, quam erosionem sequitur propter virulentiam & inflammationem, exulceratio, exulcerationem putrefactio, putrefactionem Mors, unde dicente *Nobiliss. D. D. Welschio cap. 7. Rational. vulner. leibal. jud. pag. 195.* viscera veneno extintorum funesta satis apparere & vel plurimis suspectis maculis conspersa, vel integrè immutata experimur, ita ut aliena planè facies sit viscerum omnium in iis, qui veneno sunt extincti, quam qui vel morte naturali vel violentâ perierunt.

Humores maximè à venenis corrumpi non est quòd dubitemus, siquidem illi qualitate venenosa, prout illa se habet variè, alterari venenosaque qualitati similes reddi nullum fore dubium

bium existimamus, cum eorum corruptio oculari post mortem pateat contemplationi.

Cum itaque verè dicatur, quòd homo homini lupus, imò Diabolus quandoque esse soleat, alterque alteri variis impiisque modis insidias struat, ut eum vel lucelli vel odii gratiâ è medio quovis vetito modo, vel vi, vel astu, clam, aut palam, tollere queat, hinc varia ab impiis sceleratisque Diaboli mancipiis excogitata sunt venena, quibus mediantibus nihil quandoque mali metuentes sub personâ amicitiae incautè decipiuntur & ex vitâ migrare coguntur, cum & nefanda hæc facinora amicorum optimi, imò conjuges perpetrasse testantur Exempla, quò de ulterius videri possunt *D. D. Amman. Med. Crit. Cas. 60. & 98. Platervs lib. 2. Observ. p. 443. & alii.* Quapropter in tantâ scelerum abundantia meritò tam à Magnatibus, cum horum vitæ præprimis insidiæ struantur, quàm medicis celebrioribus excogitata & inventa sunt quamplurima Antidota, quibus mediantibus ab ejusmodi toxicis venenatisque insidiis se suosque præservare, & si quid eorum assumpserint, ne noceant, curare possint, quibus plerumque bacca juniperi ob nobilissimam quam possident vim

alexipharmacam addita sunt, sicut ex sequentibus patebit.

In hunc finem Magnus ille Rex Ponti Mithridates nobilissimam Mithridatii confectionem componere iussit, quam *baccæ Juniperi, ratione Trochiscarum Cyphens* quibus illæ admixtæ sunt, ingrediuntur.

Sic Magnus ille Pergamenus Pharmacum Veneni Præservativum describit & hoc Nicomedem Regem usum fuisse, si quando eorum, qui illum invitassent, suspectam habebat fidem, testatur *lib. 2. d. Antidol. p. m. 1235.*

℞ *Bacc. juniper. ʒij. sigill. lemn. ʒij. obol. ij.*

Trita exceptaque oleo reposito, porrigatur ex hydromelite instar nucis avelanæ.

Sic & Antidotum Præfagientem dictam, quæ ebibitâ venenum cum cibo sumtum prorsus reddetur vomitu, adjungit. Constat ex iisdem ingredientibus ut prius, pondus tamen eorum mutatur.

℞ *Terr. lemn. Drach. ʒ. obol. ij. Bacc. juniperi ʒii.*

Lævigentur exactè cum pauxillo olei dulcis. Propinetur ex mulsâ nucis ponticæ magnitudine.

Sequentem præterea Antidotum ad Venen-

Venena Damocratis subjungit Galenus
loc. cit.

℞ Sanguin. anserin. testudin. marin.
anat. hedor. āā sicc. ʒij.

Myrrb. spic. nard. āā ʒx. cinamom. ʒvj.

Fol. ros. sicc. ʒj. junc. odorat. thur. cost.
āā ʒj.

Amom. piper. alb. āā ʒiij. piper. long.
ʒiʒ.

Croci ʒiʒ. Cass. ʒj. Rad. trifol. polii
āā ʒv.

Opobalsam. ʒiij. petrosel. ʒʒ. Bacc.
juniper.

Acori, rhei pont. meui, dictamn. plin. i
Ammoniac. Thymiamat. fœnicul.
āā ʒij.

Agarie. ʒiʒ. Rut. saxat. ʒiij. dauci
ʒij. anis.

Asar. ammeos, eumin. āā ʒiʒ. Sem.
nap. sylv. ʒiij.

Scord. Cret. ʒv. Mell. opt. duplum
omnium.

Detrita omnia, coctoque melle excepta
Vasis indito.

Sic oleum Hyperici compositum D^d
Erhardi Ellenbergii describit Schröderus
lib. 2. Pharmacop. Med. Chymic. cap. 27
quod contra omnia venena vulneraque
venenata, quæ vel ferro vel à venenato
animali inflicta sunt valere asseritur, ʒij.
bacc. juniperi clarum.

O 5

Quem

Quem latent Extracti Bezoardici
 Oaris *Mynsichti* stupendæ virtutes? ad
 quævis enim fere metallica, animalia &
 vegetabilia venena felicissimo successu
 exhiberi svadet citatus Autor, cujus de-
 scriptionem, quæ *3iv. bacc. juniperi* super-
 bit, ulterioremque commendationem
vid. in Armament. Chym. sect. 3. pag. 58.

Quemadmodû recensita hæc medi-
 camenta omnis generis ferè venena abi-
 gere & ab illis præservare creduntur, ita
 specialiter *Juniperus* partesque ejus se-
 quentibus specificè adversari venenis
 dicitur.

Nerium

I. Ex Vegetabilium Venenorum
 genere *Rhododaphne* seu *Nerium* est, Ger-
 manis *Olander* & *Unholden-Kraut*
 dicitur. Frutex est proveniens in Syriâ,
 Cretâ, Galliâ & locis circa Genuam,
 aspectu pulchra, foliis lauri æmulis, flo-
 ribus nonnunquam albis, nonnunquam
 purpureis prædita, fructum fert elonga-
 tum instar amygdalarum, qui cortici
 lanuginoso & cornu repræsentanti inclu-
 sus est, teste *Becherio Parnass. Med. Phy-
 tholog. p. 527. Tabernamontano, Lonicero* &
 aliis. Vires ejus ita à *Galeno lib. 8. d.*
simpl. med. facult. p. 1098. proponuntur:
 Foris quidem illitus frutex *Nerii* dige-
 rendi vim obtinet, at si intra corpus su-
 matur, virulentus homini & pecudibus
 pleris-

plerisque est & pag. 1105. citat. lib. Rhododaphne, inquit, totâ suâ essentiâ venenum est & homini & plerisque pecoribus. Huic ejusque umbræ, quæ etiam homines lædere perhibetur, opponitur *Juniperus*, & quidem umbræ, *sufficiens ex Junipero*, frutici verò succove illius, *bacca juniperi eorumque succus*, Autore *Macasia lib. 2. Prompt. mater. med. cap. 2.*

Sic II. ab eodem Autore loco citato *Juniperi bacca* & *sufficiens* contra venenatam qualitatem & noxam, quæ homini ab usu & umbrâ *Arboris Taxi* conciliatur, commendantur. Est autem *Taxus Arbor* similis abieti, à quâ tamen altitudine superatur, perpetuò virens, tenuifolia, baccas ferens rubras, magnitudine eryorum, cortex ejus quoad colorem corticem cedri æmulatur, tantæ venenatæ qualitatis, ut non internus solum ipsius usus hominem interimere lethali alvi profluvio, sed umbra etiam illi nocere soleat, præsertim in Galliâ, Arcadiâ, Regione Narbonensi, quæ tantâ censentur virulentiâ prædita, ut multos in umbrâ ipsius recumbentes interemerit, quo de fufius videri potest *Matthiolus, Epit. de plant. p. m. 340.* Provenit illa quoque in Germania, sicuti prope pagum *Cunizensem*, non procul à *Jenâ* sito eandem, nos vidisse recordamur, quæ tamen tantæ virulen-

Taxus.

rulentia non est, nocere tamen libentius credemus, quam in nos experiemur. *Ab hac Arbore Taxo Toxicâ deducuntur medicamenta*, quoniam hâc Arbore Veteres fagittas olim intoxicasse testantur *Beccherius loc. cit. & Lonicerus part. 4. herb. cap. XX.*

Lepus

Marinus.

Contra *Venena animalium*, è quibus I. prodeat *lepus marinus*, qui peculiari vi secundum *Galenum lib. de Theriac. ad Pison. p. 1272.* pulmones exulcerare dicitur, ob idque ad venenorum genera relatus, profunt *medicamenta Juniperina*, sicut *bacca Juniper.* contra leporis marini venenum adhibetur à *Macasio loc. citat.*

Serpens.

II. Contra *serpentum morsus succum è foliis Juniperi expressum* specificâ virtute valere asserit *Tabernamontanus lib. 3. Herbar. part. 2. cap. X. & Matthiolus* idem quoque testatur *pag. 53. Epit. plantar.* foliaque si bibantur eandem dicit obtinere efficaciam.

Tarantula

III. *Animal veneno* quoque homini nocens est *Tarantula*, Veteribus *Phalangium* dicta, cujus venenum exiguâ quantitate ex ipsius ore primò quidem in superficiem, deinde verò in totum corpus defertur illudque afficit, variasque insuper & admirandas noxas excitat vitamque ipsam quandoque adimit, sicut *ex Galeni lib. 3. d. loc. affect. cap. V. p. 744. & lib.*

lib. 6. cap. V. p. 7. Sennerti lib. 1. Med. Pract. part. 2. cap. 17. Aldrovand. lib. V. d. Infect. cap. 12. Scaligeri exercitat. 185. videri potest.

Præprimis rerum naturalium *Curi-
osissimus Scrutator Athanasius Kircherus*
lib. 3. *Mund. Magnet.* singulari diligentia
Tarantularum venena eorumque natu-
ram describit, curamque per concentum
Musicum satis eleganter proponit, ab
hoc enim præprimis *Tarantularum ve-
nena* infringi docet experientia.

Quæ autem sit ratio, ob quam *Vene-
na Tarantularum* iam varios in corpore hu-
manoproductant effectus, meritò confide-
ratione dignum est: nonnulli enim à
Tarantula demorsi cursitant, nonnulli
saltant, alii tremunt, alii sudant, alii in-
saniunt, quidam plorant, quidam ri-
dent, hi dormiunt, illi vigilant, plerique
certo quodam colore delectantur om-
nesque nullo alio medicamento felicius,
quam Musicâ curantur. A quibus
autem qualitatibus diversa hæc prove-
niant symptomata, hæc conjectura vide-
tur verosimilis: Et primò quidem no-
tandum, quod sicut inter hominum tem-
peramenta & constitutiones naturales,
sic & inter qualitates venenorum *Taran-
tularum* quædam sit facienda diversitas,
& licet omne *Tarantularum venenum*
Volatile

*Taranta-
larum Ve-
neni qua-
litas.*

*Volatile, Spirituosum & potens sit, unum tamen volatilius, potentius & magis Spirituosum esse altero, sicque partim eorum acidas, acres partim, partim austeras partimque salsas aliasque obtinere qualitates, quæ tamen in hoc Tarantularum veneno magis, quam in altero percipiuntur; Hinc si quis acido, austero & acerbissimo veneno inficiatur, exinde melancholiam, luctum, torporem provenire, si autem homo ab acriori, acidiori, volatiliore magisque Spirituoso veneno lædatur, exinde tremorem, saltum, risum, sudores, insaniam ortum ducere arbitrari quis potest. Cum enim totum corpus hoc veneno afficiatur, à vaporibus venenatis exfuscatatis cerebrum Spiritusque animales affici, lædi, conturbari, irritari, aque naturali influxu per nervos impediri, ipsosque nervos vellicari & constringi veritati consentaneum est. Quod ita se habere exemplo Epilepsiæ probari potest, quæ affecti, ob vellicationem seu constrictionem denegatumque Spirituum animalium influxum in nervos ab acido, austeris acrisque humoribus in corpore genitis excitationisque ejusmodi vaporibus, motibus convulsivis variisque convulsionibus obnoxii sunt, sicut illud satis probant *Fr. de le boë Sylvius lib. 2.**

lib. 2. Prax. Med. cap. 10. Paul. Barbette
lib. 1. Prax. cap. 1. ut & Deckerus in notis
 ibidem. Cum itaque recensiti & in corpore geniti humores vitiosi & excitati vapores tam atroces & stupendas convulsiones in Epilepticis excitare valeant, imò vaporosa assumta liquida capiti communicata mirabiles in ebriis producere effectus, imò mortem ipsam ab ejusmodi vaporibus ortam notum sit, multò magis venenum vaporesque venenosos volatilitate, acredine, aciditate, austeritate & acerbitate suâ, quoniam ejus natura hominis constitutioni planè adversa est, supra citata symptomata excitare possibile est, sicut fusiùs hoc probare possemus, nisi in aliud tempus id differendum putarem.

Huic veneno varia opponuntur Antidota ab Autoribus, inprimis autem *Sennertus ex Epiphasio Ferdinando* quinque remediorum genera experientiâ comprobata, ut 1. *Vinum seu Spir. Vin.* 2. *Quint. Essent. Rosmarini.* 3. *Aquam vitæ compositam.* 4. *Electuarium quoddam.* 5. *Muscicam* proponit *lib. 1. Med. Pract. part. 2. cap. 17.* Prædictæ Aquæ vitæ compositæ *baccæ juniperi* adduntur, & sic hæc in parte quoque ab iis aliquid auxiliî sperandum videtur. Ejus compositio est talis:

Rx Flor.

✠ Flor. citrangul. s. q. lavend. ros. rubr.
berrag.

Fol. tener. querc. card. bened. sca-
bios. acetosell.

Sonch. salu. majoran. absinth. rosmar.

Tussilag. scorzoner. meliss. picepinell.

Arbut. lenticul. rut. āā Miiij.

Cyper. nostr. Radic. angel. Bacc. laur.
juniper.

Tormentill. Zedoar. cort. citr. āā ʒj.

Cinamom. caryophill. āā ʒʒ. Misc.

Destillentur in Balneo.

**Cur Musi-
ca Taran-
tatos cu-
ret.**

Quod autem *Musica Tarantatos* per saltationem curet hæc ratio videtur probabilis, *Musica* nempe singularem habere efficaciam cor lætificandi, jucunditate, suâ Spiritus animales & Vitales recreandi varieque alterandi, & sic in homine pro arbitrio vel gaudium, vel mœrorem, iram vel mansuetudinem, sicut abundè probari posset, nisi brevitatis obstaret, excitare, quin & mortis metum sicut in acie manifestè reprehenditur, depellere ipsasque teras & bestias demulcere, imò ipsius Spiritus Maligni insultus infringere & imminuere.

Cum itaque hos aliosque effectus in sanis corporibus præstare, sanguinem alterare, Spiritus recreare aliasque operationes *Musica* efficere valeat, sicut fu-
sius

sius de his videri potest *Rodericus à Castro l. 4. Med. Polit. cap. 14, 15, & 16.* quidni in *Tarantatis*, in quibus Spiritus animales confusi existunt & quibus ab acri veneno nervi vellicantur & in iis, ut & in musculis omnibusq; corporis partib; pruritus excitatur sicque corpus ad saltationem disponitur, *Musica* effectum ipsum ipsam nempe saltationem excitare valet, quam deinde totius corporis sanguinisque veneno infecti motio, motionem calor, calorem pororum apertio, apertionem pororum facultatis expultricis irritatio, hanc irritationem sudor, sudorem veneni expulsio sequitur.

Quod autem non unâ vice omne venenum expellatur, sed saltatio quandoque sapius reiteranda sit, id ex veneni vi. firmaque sanguinis impressione & conciliato exinde lentore & visciditate provenire, ut & ictorum robori & temperamento adscribi posse conjecturamur. Sed de his aliquando, si per negotia licuerit, plura & clariora dabimus, & unicuique liberum de hoc sentiendi arbitrium relinquimus.

IV. *Contra venenum Bufonis sequen-* *Observa-*
tia efficacia sumus experti: Cum enim *rio de Bu-*
ante biennium mulier graminis colli- *fonis ve-*
gendi studiosa de improvise à bufonis ve- *neno.*
neno in manu dextrâ læsa esset, & unicâ

P

sal-

saltem horâ elapsâ ingentem ardorem
& punctiōem in toto sentiret brachio
illudque livido ad atrum vergente colo-
re insigni que tumore corriperetur, illi-
cò præscripsimus sequentia:

℞ Theriac. mithridat. āā ʒiʒ.
Rob Juniperin. ʒj. Acer. bezoard. ʒij.
Syr. card. bened. ʒiʒ. Misc. S.

Schweiß- und Giffte austreibend
Träncklein auff 3 mahl.

Externè ℞ ☉ Juniper. scorpion. āā ʒij.
Antidot. Matthiol. Theriac. āā ʒiʒ.
Unguent. rosat. ʒj. Misc. D. S.

Sälblein den vergiffenen Arm offe
und wohl damit zu salben.

Hisce adhibitis malum ulterius progred-
di non potuit, sed plenissimè convaluit.

*Minera-
lium ve-
nena.*

Contra mineralium venena oleum Jun-
iperi maximoperè laudatur à D. Gram-
manno part. VI. cap. 4. der Chymischen
Reiß- und Haus- Apotecen/ubi omni-
bus, qui circa metalla & mineralia eo-
rumque effossionem, præparationem &
separationem occupati sunt, ut summum
Præservativum commendat.

CAPUT XVI.

DE MORBIS VENTRICULI
PER JUNIPERUM DE-
PELLENDIS SOLLICI-
TUM EST.

Qui